[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 947

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕਸ਼ਯਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਬਨਾਮ

ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ, ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਆਦਿ

[ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2018 ਦੀ 11360-11363)

27 ਨਵੰਬਰ 2018

[ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ, ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਨਿਯੁਕਤੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਏਪੁਰ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਗਰੁੱਪ - ਡੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਧੂ 20% ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਕੈਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਵੀ ਰੱਦ - ਹੋਲਡ: ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ. (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ, ਜੇ.) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਹੋਣ- ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਾਧੂ 20%

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯੋਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ- ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼- [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. (ਅਸਹਿਮਤੀ)] ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ- ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਹੋਣ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਪੱਖ ਕਿ 624 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਅਨੁਛੇਦ 14.

947

XXXXXX

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ,

ਕਿਹਾ ਕਿ : ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ: ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ, ਜੇ.)

1. 1 ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼, ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੁਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪਾਰਸ 6, 7] [953-B-C; 954- C-D]

1. 2 ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕੈਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਕੈਟ ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯੋਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 8, 10, 11, 14 ਅਤੇ 15] [954- F-G; 955-A-C; 955-F-G; 956-B-C]

ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਯੂ.ਓ.ਆਈ.) 1995 (2) ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 230: [1995] 2 SCR 1127 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਤ ਗਿਆ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. (ਅਸਹਿਮਤੀ)

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ 949

1.1 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਯੋਗ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 624 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2839 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖ ਕਿ 624 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [965-E-H; 966-A-B]

1.2 ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਰਚ 2014 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੈਨਲ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ, ਪੈਨਲ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 15.12.2010 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਪੈਨਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ 15.12.2010 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਰੁੱਪ ਡੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 20, 22-24][968-ਬੀ; 969-ਏ-ਸੀ]

ਸ਼ੰਕਰਸਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 47: [1991] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 567- ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਰਣ ਕਿਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਰਵਾਹਾ (1974) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 220: [1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 165; ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

(1985) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 122: [1985] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 899; ਐਸ ਐਸ ਬਾਲੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 479: [2009] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 196; ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 532: [2016] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 439-ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ।

ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 1995 ਬੇਨਤੀ (2) SCC 230: [1995] 2 SCR 1127; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਬਾਤਿਸ਼ (2006) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 779: [2006] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 261- ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ. ਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ, ਜੇ)		
[1995] 2 SCR 1127	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 6
ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ. ਜੇ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ		
[1995] 2 SCR 1127	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 8
[1974] 1 SCR 165	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11
[1985] 1 SCR 899	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 12
[1991] 2 SCR 567	ਅਨੁਸ਼ਰਣ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 13
[2009] 1 SCR 196	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[2016] 4 SCR 439	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15
[2006] 1 SCR 261	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 17

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11360-11363.

2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟਿਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1459 ਅਤੇ 2015 ਦੇ 05.08.2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟਿਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1965 ਅਤੇ 2348 ਅਤੇ 2016 ਦੀ 2450 ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11364.

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਗੋਵਿੰਦ ਜੀ ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਉੱਤਰਦਤਾਵਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਬਿਕਰਮ ਬਨਰਜੀ, ਵਧੀਕ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸੁਧੀਰ, ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਾਮੰਤਰਾਏ, ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਸਲ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਲਿਲੇਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ 951

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈਆ ਗਿਆ :

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. 1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ (Leave granted)।

2. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ SECR) ਨੇ 15.12.2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਰਾਏਪੁਰ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿੱਚ 5200-20,200 ਰੁਪਏ + ਗ੍ਰੇਡ ਪੇਅ 1800/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ 5798 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੰਖੇਪ ਕੈਟ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਸੂਚੀ 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 6995 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਜੋ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਧੂ 20% ਦੀ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੀ 624 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਰਹੀਆਂ। ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ 20% ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੈਟ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਨੂੰ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

3. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“.....

3. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ 20% ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

4. ਪਰ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(i) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲ ਲੈਟਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

(ii) ਜਿੱਥੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਲਬਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਆਰ.ਆਰ.ਸੀ (ਰੇਲਵੇ ਭਰਤੀ ਸੈੱਲ) ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਨਲ ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੈਨਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀ ਪੀ ਓ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ

- ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ, ਜੇ. ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(iii) ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਓਨੇ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ/ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅਸਲ ਪੈਨਲ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ।

.....”

4. ਕੈਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਖਵਾਂ ਪੈਨਲ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ. ਦਾ ਇਹ ਪੱਖ ਸੀ ਕਿ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 10.01.2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

953

5. ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਵੀ ਲਈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਨੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧੂ ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਰਾਏਪੁਰ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ 3 ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

ਵੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ 02.07.2008 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 20% ਵਾਧੂ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬਦਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ **ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ** ਬਨਾਮ **ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਯੂ.ਓ.ਆਈ)**[1] , ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

10.....

.....

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੋਣ ਪੈਨਲ ਵਿਚਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਚੋਣ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੋਣ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸਾਮੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਰਗਾਦ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ।

---

[1] (1995) ਬੇਨਤੀ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 230

XXXXXX

7. ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨਾਥੇਮਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ

ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਆਦਿ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼, ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੁਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

8. ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ CPO ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਕੋਈ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2012 ਅਤੇ 2013 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਤਿੰਨ ਭਰਤੀ ਚੱਕਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2010 ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

10. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਨਾ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

11. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਲ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2014 ਲਈ ਆਖਰੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੂਚੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮਾਰਚ 2016 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕੈਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

12. ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2012 ਅਤੇ 2013 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਟ-ਆਫ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਤਰੇ ਨਾਲ ਸੇਬ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

13. ਇਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨੀਤੀ ਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 02.07.2008 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਾਧੂ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਕੈਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 02.07.2008 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ: -

(i) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ;

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ;

XXXXXX

(iii) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ 2010 ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(iv) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਡੀਮਡ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

15. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16. ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1. ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ 15.12.2010 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ 5540 ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 02.07.2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

3. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ 20% ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

4. ਪਰ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :

(i) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲ ਲੈਟਰ(ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਟਰ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ

ਬੁਲਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 957

(ii) ਜਿੱਥੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਲਬਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, RRC (ਰੇਲਵੇ ਭਰਤੀ ਸੈੱਲ) ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਨਲ ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਰ.ਆਰ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੈਨਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀ ਪੀ ਓ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ

(iii) ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਓਨੇ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ/ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅਸਲ ਪੈਨਲ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

3. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਨੇ 10.01.2014 ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 6/ ਆਰ ਬੀ ਈ/2014 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 02.07.2008 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, 15.12.2010 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 509775 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 162229 ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 10380 ਜਨਰਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ 40% ਸਨ। ਸਰੀਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 7697 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 40.98% ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 11.3.2013 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; 9.7.2013 ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2014 ਵਿੱਚ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਗਿਆਪਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਬਲਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

XXXXXX

6. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 13.02.2015 ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਂ ਜੁੜੀਆਂ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

20% ਵਾਧੂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਲਵੇ ਭਰਤੀ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 2.07.2008 (ਅਨੁਬੰਧ-ਆਰ-4) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 05.08.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪੱਤਰ 02.07.2008 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਬਦਲੀ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 02.07.2008 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 959

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ **ਆਰ.ਐਸ.ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ** 1995 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ 230 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ 5540 ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 624 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ

ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ (ਵਾਧੂ ਸੂਚੀ) ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

9. ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ 2017 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ 25.08.2012 ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ 14.12.2013 ਨੂੰ 1195 ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ। ਉਕਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ 2839 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ 3212 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਭਰਤੀ ਚੱਕਰ ਭਾਵ ਇਕ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

iii. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ/ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਰਿਪਲੇਸਮੈਂਟ ਪੈਨਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਨੰ. ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ./02/2010 ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਨੰ. 2215 (198 ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੰਗ + 2017 ਗੈਰ-ਪੀ.ਐਚ) ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ/03/2012 ਮਿਤੀ 25.08.2012 ਅਤੇ 1206 (11 ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੰਗ + 1195 ਗੈਰ-ਪੀ.ਐਚ) ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ./03/2012 ਮਿਤੀ 14.12.2013 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

iv. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ/03/2012 ਮਿਤੀ 25.08.2012 ਅਤੇ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ./04/2013 ਮਿਤੀ 14.12.2013,

1977 ਅਤੇ 862 ਗੈਰ-ਪੀ.ਐਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 2839 ਗੈਰ-ਪੀ.ਐਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੋ ਚੱਕਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

v. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ (ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 20% ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ) ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ./02/2010) ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ 600 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲੇ ਪੈਨਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 600 ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 2839 ਗੈਰ-ਪੀ.ਐਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ/ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

vi. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ/03/2012 ਅਤੇ ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ/04/2013 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੂਚੀਬੱਧ 2839 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹਨ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 20% ਵਾਧੂ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। SECR/02/2010.

vii. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਭਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਚੱਕਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਆਰ./02/2010, ਬਦਲਣ

ਵਾਲੇ ਪੈਨਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 02.07.2008 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ 20% ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਓਨੇ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ/ਅਨ-ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅਸਲ ਪੈਨਲ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਟਾਈਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

11. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਰਵਾਹਾ**, (1974) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 220 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 961

7. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 40 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 45% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 10 (1) ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਐਂਟਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕਿ 15 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਦਾ ਪੜਾਅ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ....."

12. ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, **(1985) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 122 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ,** ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ

ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਡਮ (ਹੁਕਮ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

"12. ..... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਡਮਸ(ਹੁਕਮ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਏ.ਐਨ.ਡੀ.ਸਿਲਵਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1962 ਐਸ.ਸੀ 1130 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਰਵਾਹਾ (1974) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 220* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਐਂਥਨੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

13. **ਸ਼ੰਕਰਸਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,** (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 47 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

XXXXXX

"7. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ *ਸਾਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਰਵਾਹਾ (1974) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 220, ਨੀਲਿਮਾ ਸ਼ਾਂਗਲਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1986) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 268, ਜਾਂ ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1985)1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 122*" ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

14. **ਐਸ.ਐਸ ਬਾਲੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ,** (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 479 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"12. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। *(ਦੇਖੋ ਪਿੱਟਾ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਨਰਸੈਯਾ ਜ਼ਾਂਗੀਤੀ* [(2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 261. ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। *(ਦੇਖੋ ਬਟੀਅਰਾਨੀ ਗ੍ਰਾਮੀਆ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਪਲਬ ਕੁਮਾਰ (2004) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 100. ਸ਼ੰਕਰਸਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 47* ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 50-51, ਪੈਰਾ 7).

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 963

"7. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

* * *

14. *ਪਿੱਟਾ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਨਰਸੈਆ ਜ਼ਾਂਗੀਤੀ [(2006)* 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 261 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 273, ਪੈਰਾ 32)

"32. ... ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

15. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 532 **ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"10. ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਭਾਨੂ ਲੋਧ (2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 618, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਸ.ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਏ. ਆਰਥਰ ਜੀਨ (2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 380 ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ ਬਨਾਮ ਗੌਰਵ ਦਿਵੇਦੀ (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 180 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. *ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਨੰਦਾ (2010) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 777 ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 783, ਪੈਰਾ 14 ਅਤੇ 16) "

XXXXXX

14. ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨਾ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* * *

*

16. ਇੱਕ ਚੋਣਵੀਂ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇੱਕ ਭੰਡਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

12. *ਮਨੋਜ ਮਨੂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2013)* 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 171 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 176, ਪੈਰਾ 10) ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਲ 1998, 1999, 2000 ਅਤੇ 2001 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 22 ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ

ਨੇ 6-7-2011 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 2007-2008 ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਕਤ ਸਤਾਰਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਤਿੰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 965

16. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 20% ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ 2839 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17. **ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ **ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਬਾਤਿਸ਼** (2006) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 779 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"20. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 1995 ਸੁਪ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 230 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਕਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ (ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਧੀਸ਼) ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ।

18. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਵਾਧੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇ ਯੋਗ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। **ਸ਼ੰਕਰਸਨ ਦਾਸ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਢੰਗ

ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 624 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2839 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖ ਕਿ 624 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।

19. ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ। **ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਬਾਤਿਸ਼** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਜਾਂ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

15. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

* * *

*

17. ਕੇ. *ਅਸ਼ੋਕ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (1994)* 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 303 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਜਾਂ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਵੈ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰੈਗ ਦੇ *ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 291)* ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 315, ਪੈਰਾ 21 ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ:

XXXXXX

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ [ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.] 967

"ਰਵਾਇਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਹੱਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ... ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੁਣ *GCHQ* ਕੇਸ [ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਮੰਤਰੀ, 1985 ਏ.ਸੀ 374: (1984) 3 All ER 935: (1984) 3 WLR 1174 (HL)] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਰੋਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੁਝ ਵਰਤੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਘੱਟ ਨਿਆਂਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਲਾਰਡ ਰੋਸਕਿਲ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਜਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ...

ਲਾਰਡ ਰੋਸਕਿਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਮੰਤਰੀ 1985 ਏ.ਸੀ 374: (1984) 3 All ER 935: (1984) 3 WLR 1174 (HL)] (*GCHQ* ਕੇਸ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: (All ER P. 956*d-e*)।

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਧੀਆਂ ਬਣਾਉਣ, ਰਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਰਹਿਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ, ਸੰਸਦ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. *ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ ਸਮਿਥ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 316, ਪੈਰਾ 23 ਰਾਹੀਂ)* ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਨਿਆਂਇਕ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਆਪਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ(ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਧੀਸ਼) ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ "ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ

ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਯੋਗਤਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.... [*Ibid*, ਪੈਰਾ 24] "

XXXXXX

19. ਅਸੀਂ ਆਦਰ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੀਆਂ।

20. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 18.07.2005 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2014 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੈਨਲ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

21. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ 22 ਨਵੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 22 ਨਵੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11149 ਵਿੱਚ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

12. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 18.05.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੇਟਿੰਗ ਲਿਸਟ (ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ) ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 178 ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 12.08.2010 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ 156 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ 12.08.2010 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ 12.08.2010 ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਵੇਟਿੰਗ ਲਿਸਟ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ 12.08.2010 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ 28.08.2012 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਖਰੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। 12.08.2010 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵਿੱਚ 156 ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

22. ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 15.12.2010 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਪੈਨਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

23. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ 15.12.2010 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਰੁੱਪ ਡੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

24. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi